

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
YVES BOT
prezentate la 26 iulie 2017¹

Cauza C-389/15

**Comisia Europeană
împotriva**

Consiliului Uniunii Europene

„Acțiune în anulare – Decizia Consiliului de autorizare a începerii negocierilor referitoare la un Acord de la Lisabona privind denumirile de origine și indicațiile geografice revizuit – Competență exclusivă a Uniunii – Articolul 3 alineatul (1) TFUE – Articolul 207 TFUE – Politica comercială comună – Aspecte comerciale ale proprietății intelectuale”

1. Prin cererea sa introductivă, Comisia Europeană solicită Curții anularea deciziei Consiliului din 7 mai 2015 de autorizare a începerii negocierilor referitoare la un Acord de la Lisabona privind denumirile de origine și indicațiile geografice revizuit, în măsura în care se referă la domenii care țin de competența Uniunii Europene².

2. Ca urmare a Avizelor 3/15³ și 2/15⁴, Curții i se solicită din nou, în prezenta cauză, să precizeze sfera politicii comerciale comune, care constituie, astfel cum se prevede la articolul 3 alineatul (1) litera (e) TFUE, un domeniu de competență exclusivă a Uniunii. Mai precis, Curtea va trebui să stabilească dacă instituirea unui sistem pentru înregistrarea internațională și protecția reciprocă a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice, precum cel care face obiectul deciziei atacate, ține sau nu țin de „aspectele comerciale ale proprietății intelectuale” în sensul articolului 207 alineatul (1) TFUE.

I. Cadrul juridic

A. Dreptul internațional

3. Acordul de la Lisabona privind protecția și înregistrarea internațională a denumirilor de origine, semnat la Lisabona la 31 octombrie 1958 (denumit în continuare „Acordul de la Lisabona”) este un tratat gestionat de Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI), la care poate adera orice stat care este parte la Convenția pentru protecția proprietății industriale, semnată la Paris la 20 martie 1883 (denumită în continuare „Convenția de la Paris”). Acordul a intrat în vigoare la 25 septembrie 1966, a fost revizuit în 1967 și, ulterior, a fost modificat în 1979.

¹ Limba originală: franceza.

² Denumită în continuare „decizia atacată”.

³ Avizul 3/15 (Tratatul de la Marrakech pentru facilitarea accesului la operele publicate) din 14 februarie 2017 (EU:C:2017:114).

⁴ Avizul 2/15 din 16 mai 2017 (denumit în continuare „Avizul 2/15”, EU:C:2017:376).

4. În prezent, 28 de state sunt părți la Acordul de la Lisabona. Printre acestea se numără șapte state membre ale Uniunii, și anume Republica Bulgaria, Republica Cehă, Republica Franceză, Republica Italiană, Ungaria, Republica Portugheză și Republica Slovacă. Trei alte state membre, și anume Republica Elenă, Regatul Spaniei și România, au semnat acest acord însă nu l-au ratificat până în prezent. Uniunea, în schimb, nu este parte la respectivul acord, la care pot adera numai state.

5. Potrivit articolului 1 din Acordul de la Lisabona, țările părți la acesta sunt constituite în Uniune specială în cadrul Uniunii pentru protecția proprietății industriale instituită prin Convenția de la Paris și se angajează să protejeze, pe teritoriile lor, în condițiile prezentului acord, denumirile de origine ale produselor din alte țări ale Uniunii speciale, din momentul în care acestea au fost înregistrate la Biroul internațional de proprietate intelectuală al OMPI.

6. Potrivit articolului 2 alineatul (1) din Acordul de la Lisabona, prin „denumire de origine”, în sensul acestui acord, se înțelege denumirea geografică a unei țări, a unei regiuni sau a unei localități, utilizată pentru a desemna un produs originar din acel loc și a cărui calitate sau ale cărui caracteristici sunt în mod exclusiv sau esențial datorate unui anumit mediu geografic, cu factorii săi naturali și umani inerenti.

7. Articolele 3-7 din acordul menționat stabilesc condițiile de protecție a denumirilor de origine care intră în domeniul de aplicare al acestuia, precum și modalitățile prin care Biroul internațional de proprietate intelectuală al OMPI înregistrează aceste denumiri de origine.

8. Articolul 8 prevede că formalitățile necesare pentru asigurarea protecției denumirilor de origine pot fi îndeplinite, în fiecare dintre țările Uniunii speciale, în conformitate cu legislația națională.

9. Articolul 13 alineatul (2) din Acordul de la Lisabona prevede că acesta poate fi revizuit la reuniunile delegaților din țările Uniunii speciale menționate la articolul 1.

B. Dreptul Uniunii

10. Uniunea a adoptat treptat, începând din anul 1970, diferite acte care stabilesc condițiile de protecție a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice pentru anumite tipuri de produse, și anume pentru vinuri, băuturi spirtoase, vinuri aromatizate, precum și pentru alte produse agricole și alimentare.

11. Reglementarea Uniunii în materie cuprinde, în prezent, Regulamentul (CE) nr. 110/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind definirea, desemnarea, prezentarea, etichetarea și protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1576/89 al Consiliului⁵, Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare⁶, Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului⁷, precum și Regulamentul (UE) nr. 251/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 februarie 2014 privind definirea, descrierea, prezentarea, etichetarea și protejarea indicațiilor geografice ale produselor vitivinicole aromatizate și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1601/91 al Consiliului⁸.

⁵ JO 2008, L 39, p. 16, rectificare în JO 2009, L 228, p. 47.

⁶ JO 2012, L 343, p. 1, rectificare în JO 2013, L 55, p. 27.

⁷ JO 2013, L 347, p. 671, rectificări în JO 2014, L 189, p. 261, și în JO 2016, L 130, p. 32.

⁸ JO 2014, L 84, p. 14, rectificări în JO 2014, L 105, p. 12, și în JO 2014, L 283, p. 77, precum și în JO 2016, L 227, p. 5.

II. Istoricul cauzei și decizia atacată

A. Revizuirea Acordului de la Lisabona

12. În luna septembrie 2008, adunarea Uniunii speciale instituite prin Acordul de la Lisabona a creat un grup de lucru însărcinat cu pregătirea unei revizui care să îmbunătățească și să facă mai atractiv acest acord, menținând în același timp obiectivele și principiile acestuia.

13. În luna octombrie 2014, grupul de lucru a convenit elaborarea unui proiect de act în acest scop (denumit în continuare „proiectul de acord revizuit”). Modificările preconizate în cadrul acestui proiect, în versiunea sa comunicată de către directorul general al OMPI la 14 noiembrie 2014, vizau în special domeniul de aplicare al protecției oferite, propunându-se extinderea acestuia la indicațiile geografice (articolele 2 și 9), conținutul și limitele acestei protecții (articolele 10-20), precum și posibilitatea oferită organizațiilor interguvernamentale de a adera la respectivul acord și de a participa la vot în cadrul adunării acestuia (articolele 22 și 28).

14. În scopul examinării și al adoptării proiectului menționat, a fost convocată o conferință diplomatică la Geneva, între 11 și 21 mai 2015. La conferință au fost invitate să participe, în conformitate cu Regulamentul de procedură aprobat de comitetul pregătitor al acesteia, nu doar delegațiile celor 28 de state părți la Acordul de la Lisabona, ci de asemenea două delegații denumite „speciale”, printre care cea a Uniunii, precum și o serie de delegații denumite „observatoare”, reprezentând statele care sunt membre ale OMPI, dar nu sunt părți la acest acord.

15. La 20 mai 2015, această conferință diplomatică a adoptat Actul de la Geneva al Acordului de la Lisabona privind denumirile de origine și indicațiile geografice, care a fost deschis pentru semnare la 21 mai 2015.

B. Recomandarea Comisiei și decizia atacată

16. În perspectiva conferinței diplomatice menționate, Comisia a adoptat, la 30 martie 2015, o recomandare de Decizie a Consiliului de autorizare a începerii negocierilor referitoare la un Acord de la Lisabona privind denumirile de origine și înregistrarea internațională a acestora revizuit (denumită în continuare „recomandarea Comisiei”).

17. În această recomandare, Comisia a invitat Consiliul, în primul rând, să își întemeieze decizia pe articolul 207 TFUE și pe articolul 218 alineatele (3) și (4) TFUE, ținând seama de competența exclusivă conferită Uniunii de articolul 3 alineatul (1) litera (e) TFUE în domeniul politicii comerciale comune, pe de o parte, și de obiectivul și de conținutul Acordului de la Lisabona, pe de altă parte.

18. În al doilea rând, Comisia a sugerat Consiliului să îi încredințeze conducerea negocierilor care urmau a fi desfășurate în numele Uniunii, în cadrul directivelor de negociere stabilite de Consiliu și prin consultare cu un comitet special desemnat de acesta.

19. La 7 mai 2015, Consiliul a adoptat decizia atacată, care se abate de la recomandarea Comisiei prin faptul că se întemeiază pe articolul 114 TFUE și pe articolul 218 alineatele (3) și (4) TFUE. Considerentul (3) al acesteia motivează alegerea unui astfel de temei juridic în următorii termeni:

„(3) [Proiectul de] acord revizuit stabilește un sistem de protecție a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice în rândul părților contractante, printr-o înregistrare unică. Acest subiect este armonizat de legislația internă a [Uniunii] în ceea ce privește denumirile și indicațiile agricole

și, prin urmare, țin de competența partajată a Uniunii (în ceea ce privește denumirile și indicațiile agricole) și a statelor sale membre (în ceea ce privește denumirile și indicațiile neagricole, precum și taxele).”

20. Referitor la desfășurarea negocierilor, considerentele (4)-(7) ale acestei decizii precizează:

- „(4) În ceea ce privește dispozițiile [proiectului de] acord [revizuit] care reglementează atât chestiunile care țin de competența Uniunii, cât și chestiunile care țin de competența statelor membre, cele șapte state membre părți la Acordul de la Lisabona în vigoare și Comisia sunt autorizate de către Consiliu să participe împreună la negocierile din cadrul conferinței diplomatice pe baza directivelor de negociere, astfel cum figurează în anexă.
- (5) În scopul menținerii principiilor și a obiectivelor Acordului de la Lisabona, este necesar, în interesul Uniunii, să se elimine orice posibilitate ca nemembrii să solicite și să își exercite drepturile de vot în cadrul conferinței diplomatice. Prin urmare, cele șapte state membre ale [Uniunii] care sunt părți la [A]cord[ul de la Lisabona] își exercită drepturile de vot, inclusiv în ceea ce privește chestiunile care țin de competența Uniunii, pe baza unei poziții comune.
- (6) Prezenta decizie nu aduce atingere participării la conferința diplomatică și nici exercitării drepturilor de vot în cadrul acesteia ale statelor membre care sunt în prezent părți la Acordul de la Lisabona în ceea ce privește chestiunile care țin de competența acestora.
- (7) În vederea asigurării unității reprezentării externe a Uniunii, cele șapte state membre părți la Acordul de la Lisabona și Comisia ar trebui să coopereze îndeaproape pe parcursul întregului proces de negociere, în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) [...]TUE.”

21. Dispozitivul deciziei atacate are următorul cuprins:

„Articolul 1

Comisia este autorizată să participe, împreună cu cele șapte state membre părți la Acordul de la Lisabona, la conferința diplomatică pentru adoptarea unui Acord de la Lisabona privind denumirile de origine și indicațiile geografice revizuit, în ceea ce privește chestiunile care țin de competența Uniunii.

Articolul 2

În interesul Uniunii, cele șapte state membre ale UE părți la Acordul de la Lisabona își exercită drepturile de vot, pe baza unei poziții comune, în ceea ce privește chestiunile care țin de competența Uniunii.

Articolul 3

Negocierile se desfășoară în conformitate cu directivele de negociere care figurează în anexă.

Articolul 4

În ceea ce privește chestiunile care țin de competența Uniunii, coordonarea adecvată are loc în timpul conferinței diplomatice. După conferință, negociatorii raportează cu promptitudine Grupului de lucru pentru proprietate intelectuală.”

22. În urma adoptării deciziei atacate, Comisia a făcut o declarație în care în esență și-a exprimat dezacordul atât cu privire la temeiul juridic pe care s-a întemeiat Consiliul, cât și cu privire la desemnarea statelor membre ca negociatori în numele Uniunii.

III. Concluziile părților și procedura în fața Curții

23. Comisia solicită Curții:

- anularea deciziei atacate;
- menținerea efectelor deciziei atacate până la intrarea în vigoare a unei noi decizii a Consiliului, într-un termen rezonabil de la data pronunțării hotărârii Curții și
- obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.

24. Consiliul solicită Curții:

- respingerea acțiunii și
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată;

25. Prin Deciziile din 27 noiembrie 2015, președintele Curții a admis intervenția în litigiu a Republicii Cehe, a Republicii Federale Germania, a Republicii Elene, a Regatului Spaniei, a Republicii Franceze, a Republicii Italiene, a Ungariei, a Regatului Țărilor de Jos, a Republicii Austria, a Republicii Portugheze și a Republicii Slovace, în susținerea concluziilor Consiliului.

26. Printr-o decizie din aceeași zi, președintele Curții a admis intervenția Parlamentului European în litigiu, în susținerea concluziilor Comisiei.

27. Prin Decizia din 12 ianuarie 2016, președintele Curții a admis intervenția în litigiu a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, în susținerea concluziilor Consiliului, în ipoteza în care ședința va avea loc.

28. În prezenta cauză, ședința de audiere a pledoariilor a avut loc la 12 iunie 2017.

IV. Cu privire la acțiune

29. În susținerea acțiunii, Comisia, susținută de Parlament, invocă două motive. Primul motiv este întemeiat pe faptul că decizia atacată recunoaște competența statelor membre cu încălcarea articolului 3 TFUE, deoarece negocierile privesc un acord care intră în competența exclusivă a Uniunii. Al doilea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 207 alineatul (3) TFUE și a articolului 218 alineatele (3), (4) și (8) TFUE, deoarece Consiliul a desemnat statele membre ca „negociatori” într-un domeniu care ține de competența Uniunii și nu a adoptat decizia atacată cu majoritatea cerută.

30. Primul motiv invocat de Comisie include două aspecte. În cadrul primului aspect, care constituie teza pe care o invocă cu titlu principal, Comisia, susținută de Parlament, arată că proiectul de acord revizuit se referă la aspectele comerciale ale proprietății intelectuale, care, în temeiul articolului 207 alineatul (1) TFUE, țin de politica comercială comună. Or, această politică ar constitui unul dintre domeniile în care Uniunea are competență exclusivă, în temeiul articolului 3 alineatul (1) TFUE, fapt ignorat de decizia atacată.

31. În cadrul celui de al doilea aspect al primului motiv, prezentat cu titlu subsidiar, Comisia, susținută și în această privință de Parlament, arată că proiectul de acord revizuit este susceptibil să aducă atingere normelor comune adoptate de Uniune în domeniul protecției denumirilor de origine și a indicațiilor geografice și că decizia atacată a încălcat astfel competența exclusivă conferită Uniunii în temeiul articolului 3 alineatul (2) TFUE.

32. Menționăm de la bun început că, în opinia noastră, primul aspect al primului motiv este întemeiat, ceea ce, din punctul nostru de vedere, ar trebui să fie suficient pentru a conduce la anularea deciziei atacate. Astfel, examinarea celui de al doilea aspect al primului motiv și a celui de al doilea motiv nu pare a fi necesară pentru soluționarea prezentului litigiu.

A. Argumentele principale ale părților cu privire la primul aspect al primului motiv

33. Astfel cum am arătat anterior, Comisia, susținută de Parlament, invocă cu titlu principal teza potrivit căreia decizia atacată ține de competența exclusivă a Uniunii, întrucât aceasta privește „aspecte comerciale ale proprietății intelectuale” în sensul articolului 207 alineatul (1) TFUE și, prin urmare, se înscrie în domeniul politicii comerciale comune.

34. În acest sens, numai Uniunea ar avea competența de a negocia acordurile internaționale privind proprietatea intelectuală, în măsura în care este stabilit, ținând seama de obiectivul și conținutul lor, că aceste acorduri prezintă o legătură specifică cu schimburile internaționale, de exemplu facilitând aceste schimburi prin intermediul unei uniformizări a normelor⁹. Prin urmare, această competență exclusivă, departe de a se limita la acordurile privind armonizarea protecției drepturilor de proprietate intelectuală negociate în cadrul instituțional și procedural al Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), ar include în special alte acorduri a căror examinare de la caz la caz arată că urmăresc, cu titlu principal, să promoveze schimburile de mărfuri sau de servicii cu țări terțe, pe bază de reciprocitate, asigurând pentru respectivele mărfuri sau servicii același grad de protecție de care beneficiază deja acestea pe piața internă¹⁰. Aceasta ar putea fi în special situația unor acorduri gestionate de OMPI.

35. În speță, Comisia și Parlamentul susțin că, la fel ca Acordul de la Lisabona, proiectul de acord revizuit prezintă o legătură specifică cu schimburile internaționale. Desigur, acesta nu ar cuprinde preambulul care să expună în mod expres scopul acordului. Cu toate acestea, examinarea prevederilor proiectului și a contextului în care se încadrează ar arăta că scopul și efectul acestuia sunt ca denumirile de origine ale fiecărei părți contractante să beneficieze de un sistem de înregistrare internațională care să le asigure protecția juridică, pe teritoriul tuturor celorlalte părți contractante, împotriva riscurilor de însușire sau de utilizare susceptibile de a aduce atingere integrității lor și, prin urmare, de a afecta comercializarea acestora în străinătate. Astfel, proiectul menționat ar consolida protecția exporturilor Uniunii către țările terțe, care, altfel, ar depinde de înregistrarea în fiecare țară în parte și, prin urmare, de garanții variabile. În consecință, un astfel de proiect ar ține în totalitate de competența exclusivă a Uniunii, chiar dacă sistemul de protecție pe care urmărește să îl instituie este destinat a fi pus în aplicare de autoritățile statelor membre, în conformitate cu articolul 291 TFUE¹¹. În plus, Uniunea ar fi încheiat deja singură, în temeiul articolului 207 TFUE, o serie de acorduri internaționale privind protecția indicațiilor geografice, cum ar fi cu Confederația Elvețiană sau cu Republica Populară Chineză, de exemplu, iar Consiliul, care nu ar fi contestat existența acestei practici, nu a justificat motivele care l-au determinat să se abată în speță.

36. Potrivit Comisiei, în decizia atacată și în memoriile prezentate de Consiliu în fața Curții, acesta stabilește, în mod eronat, o paralelă între competențele interne și cele externe ale Uniunii. Competența Uniunii de a negocia proiectul de acord revizuit ar putea, astfel, să aibă fundamentul în politica comercială comună, având în vedere obiectivul și conținutul acestui proiect, chiar dacă normele comune ale Uniunii în materie de protecție a denumirilor de origine se întemeiază, la rândul lor, pe politica agricolă comună și pe apropierea legislațiilor statelor membre, pe de o parte, și chiar

9 Hotărârea din 18 iulie 2013, Daiichi Sankyo și Sanofi-Aventis Deutschland (C-414/11, EU:C:2013:520, punctele 50-60 și jurisprudența citată).

10 Hotărârea din 12 mai 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia și ERSA (C-347/03, EU:C:2005:285, punctele 71-83), și Hotărârea din 22 octombrie 2013, Comisia/Consiliul (C-137/12, EU:C:2013:675, punctele 56-67).

11 Avizul 2/91 (Convenția nr. 170 a OIM) din 19 martie 1993 (EU:C:1993:106, punctul 34).

dacă competențele Uniunii au fost exercitate în această etapă numai în ceea ce privește denumirile de origine ale produselor agricole, iar nu și ale produselor neagricole, pe de altă parte, astfel cum subliniază, în special, Avizul 1/94¹², Hotărârea din 18 iulie 2013, Daiichi Sankyo și Sanofi-Aventis Deutschland¹³, și Hotărârea din 22 octombrie 2013, Comisia/Consiliul¹⁴.

37. În sfârșit, Comisia contestă faptul că indicarea unui temei juridic eronat în decizia atacată constituie doar un viciu de formă, astfel cum susține Consiliul. Astfel, această indicație ar avea o incidență atât de natură juridică, cât și practică, asupra participării Uniunii și, respectiv, a celor șapte state membre părți la Acordul de la Lisabona la negocierile pentru proiectul de acord revizuit. În orice caz, prin intermediul acestui motiv, Comisia critică încălcarea unei competențe exclusive a Uniunii, iar nu simpla indicare a unui temei juridic eronat.

38. Consiliul, susținut de toate statele membre interveniente, consideră că, dimpotrivă, proiectul de acord revizuit nu ține de politica comercială comună și că, prin urmare, Uniunea nu avea, în acest temei, competența exclusivă de a negocia respectivul acord.

39. În această privință, Consiliul subliniază faptul că, pentru ca un acord internațional care trebuie să fie negociat într-un alt cadru decât cel al OMC și care se referă la alte aspecte ale proprietății intelectuale decât cele vizate de Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală¹⁵ să poată fi considerat ca vizând „aspecte comerciale ale proprietății intelectuale” în sensul articolului 207 alineatul (1) TFUE, este necesar ca un astfel de acord internațional să prezinte o legătură specifică cu schimburile comerciale internaționale.

40. Or, mai întâi, spre deosebire de Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală, examinat în Hotărârea din 18 iulie 2013, Daiichi Sankyo și Sanofi-Aventis Deutschland¹⁶, proiectul de acord revizuit nu s-ar înscrie într-un cadru instituțional și procedural care să permită să se considere că acesta prezintă o astfel de legătură specifică. În continuare, articolele 3 și 4 din Convenția de instituire a OMPI, semnată la Stockholm la 14 iulie 1967, arată că scopul principal al acestei organizații constă în promovarea adoptării unor măsuri pentru îmbunătățirea protecției proprietății intelectuale și armonizarea reglementărilor naționale în acest domeniu, iar această convenție nu face, de altfel, nicio trimitere la un obiectiv comercial. În plus, spre deosebire de acordurile în discuție în Hotărârea din 22 octombrie 2013, Comisia/Consiliul¹⁷, care privea, de altfel, schimburile de servicii, iar nu protecția drepturilor de proprietate intelectuală în ceea ce privește mărfurile, precum și în Hotărârea din 12 mai 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia și ERS¹⁸, proiectul de acord revizuit nu ar avea, în sine, scopul de a facilita schimburile comerciale prin extinderea reglementărilor Uniunii în țările terțe, ci, în mod similar normelor comune adoptate de Uniune în temeiul articolului 114 TFUE, ar avea scopul de a institui un mecanism de menținere a producțiilor tradiționale și de informare a consumatorilor, aplicabil tuturor părților contractante, inclusiv Uniunii, în cazul în care aceasta ar trebui să adere la acest acord.

41. În plus, examinarea conținutului acestui proiect ar confirma faptul că acesta urmărește să stabilească un cadru procedural uniform pentru protecția denumirilor de origine. Potrivit Consiliului, acest obiectiv se încadrează în esență în sfera articolului 114 TFUE, deoarece acordul revizuit va avea efecte asupra legislației în vigoare a tuturor părților contractante, întrucât acestea vor trebui să

¹² Avizul 1/94 (Acorduri anexate la Acordul OMC) din 15 noiembrie 1994 (EU:C:1994:384, punctul 29).

¹³ C-414/11, EU:C:2013:520.

¹⁴ C-137/12, EU:C:2013:675.

¹⁵ Acest acord constituie anexa 1 C la Acordul de instituire a OMC, semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994 și aprobat prin Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competență sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) (JO 1994, L 336, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 3).

¹⁶ C-414/11, EU:C:2013:520, punctele 52-55.

¹⁷ C-137/12, EU:C:2013:675.

¹⁸ C-347/03, EU:C:2005:285.

stabilească proceduri pentru a se conforma sistemului prevăzut în acest acord. În orice caz, Consiliul susține că, deși stabilirea acestor proceduri ar trebui să conducă la efecte asupra schimburilor de bunuri între toate părțile contractante, aceste efecte ar avea un caracter secundar și indirect, mai degrabă decât să constituie unul dintre principalele obiective urmărite de acordul menționat.

42. În sfârșit, Consiliul precizează că, în ipoteza în care Curtea ar considera că articolul 207 TFUE constituie temeiul juridic material adecvat al deciziei atacate, iar nu articolul 114 TFUE, trimiterea eronată la acest din urmă articol ar trebui să fie considerată un viciu de formă care nu este susceptibil să justifice anularea acestei decizii¹⁹. Astfel, în ambele cazuri, Consiliul ar fi făcut trimitere în mod întemeiat la articolul 218 alineatele (3) și (4) TFUE ca temei juridic procedural al deciziei menționate, temei juridic procedural pe baza căruia decizia atacată urma să fie adoptată în cadrul Consiliului cu majoritate calificată și fără participarea Parlamentului.

43. De asemenea, menționăm că, în cadrul ședinței, Comisia și Parlamentul, pe de o parte, și Consiliul și statele membre interveniente, pe de altă parte, și-au menținut pozițiile lor completându-le cu trimiteri la Avizele 3/15²⁰ și 2/15 ale Curții.

B. Aprecierea noastră

44. Considerăm, la fel ca și Comisia și Parlamentul, că proiectul de acord revizuit ține de politica comercială comună. Rezultă că, întrucât nu a fost adoptată în temeiul articolului 207 TFUE, decizia atacată încalcă competența exclusivă conferită Uniunii în acest domeniu de articolul 3 alineatul (1) TFUE.

45. Trebuie amintit faptul că, în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) litera (e) TFUE, Uniunea dispune de competență exclusivă în domeniul politicii comerciale comune.

46. Potrivit articolului 207 alineatul (1) TFUE, această politică „se întemeiază pe principii uniforme, în special în ceea ce privește modificările tarifare, încheierea de acorduri tarifare și comerciale privind schimburile de mărfuri și servicii și aspectele comerciale ale proprietății intelectuale, investițiile străine directe, uniformizarea măsurilor de liberalizare, politica exporturilor, precum și măsurile de protecție comercială, printre care și cele care se adoptă în caz de dumping și de subvenții. Politica comercială comună se desfășoară în cadrul principiilor și al obiectivelor acțiunii externe a Uniunii”.

47. Astfel cum a amintit recent Curtea, din această dispoziție și în special din a doua teză a acesteia, potrivit căreia politica comercială comună se înscrie în „acțiunea externă a Uniunii”, rezultă că politica menționată se referă la schimburile comerciale cu statele terțe²¹.

48. În această privință, potrivit unei jurisprudențe constante, simpla împrejurare că un act al Uniunii, precum un acord încheiat de aceasta, este susceptibil să aibă anumite efecte asupra schimburilor comerciale cu unul sau mai multe state terțe nu este suficientă pentru a se concluziona că acest act trebuie inclus în categoria celor care țin de politica comercială comună. În schimb, un act al Uniunii ține de această politică dacă privește în mod specific aceste schimburi prin aceea că este destinat în esență să le promoveze, să le faciliteze sau să le reglementeze și are efecte directe și imediate asupra acestora²².

19 În această privință, Consiliul citează în special Hotărârea din 10 septembrie 2015, Parlamentul/Consiliul (C-363/14, EU:C:2015:579, punctul 27 și jurisprudența citată).

20 Avizul 3/15 (Tratatul de la Marrakech pentru facilitarea accesului la operele publicate) din 14 februarie 2017 (EU:C:2017:114).

21 A se vedea în special Avizul 2/15 (punctul 35 și jurisprudența citată).

22 A se vedea în special Avizul 2/15 (punctul 36 și jurisprudența citată).

49. Cu alte cuvinte, angajamentele internaționale contractate de Uniune în materie de proprietate intelectuală țin de „aspecte comerciale ale proprietății intelectuale”, în sensul articolului 207 alineatul (1) TFUE, atunci când au o legătură specifică cu schimburile comerciale internaționale prin aceea că sunt destinate în esență promovării, facilitării sau reglementării schimburilor respective și au efecte directe și imediate asupra acestora²³.

50. Rezultă că numai componentele proiectului de acord revizuit care au o legătură specifică, în sensul menționat anterior, cu schimburile comerciale dintre Uniune și statele terțe țin de domeniul politici comerciale comune.

51. Prin urmare, este important să se verifice dacă dispozițiile cuprinse în acest proiect de acord revizuit sunt destinate promovării, facilitării sau reglementării schimburilor respective și au efecte directe și imediate asupra acestora.

52. O astfel de verificare implică controlul caracterului adecvat sau neadecvat al temeiului juridic material reținut de Consiliu pentru adoptarea deciziei atacate, și anume articolul 114 TFUE, în locul articolului 207 TFUE, care constituie temeiul juridic material menționat în recomandarea Comisiei. În această privință, suntem de acord cu opinia Consiliului potrivit căreia definiția temeiului juridic corect al unui act al Uniunii constituie o condiție prealabilă indispensabilă pentru orice apreciere a repartizării competențelor între Uniune și statele membre ale acesteia.

53. Reamintim cu privire la acest aspect că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, alegerea temeiului juridic al unui act al Uniunii trebuie să se întemeieze pe elemente obiective, care pot fi supuse unui control jurisdicțional, printre care figurează finalitatea și conținutul actului²⁴.

54. În speță, întrucât decizia atacată vizează autorizarea începerii negocierilor referitoare la un Acord de la Lisabona privind denumirile de origine și indicațiile geografice revizuit, este necesară examinarea acestei decizii prin coroborare atât cu Acordul de la Lisabona, cât și cu acest proiect de acord revizuit.

55. Reamintim în acest sens că, potrivit articolului 1 din Acordul de la Lisabona, statele părți la acesta sunt constituite în Uniune specială în cadrul Uniunii pentru protecția proprietății industriale instituite prin Convenția de la Paris și se angajează să protejeze, pe teritoriile lor, în condițiile acestui acord, denumirile de origine ale produselor din alte țări ale Uniunii speciale, din momentul în care acestea au fost înregistrate la Biroul internațional de proprietate intelectuală al OMPI.

56. Articolele 3-7 din acordul menționat stabilesc condițiile de protecție a denumirilor de origine care intră în domeniul de aplicare al acestuia, precum și modalitățile prin care Biroul internațional de proprietate intelectuală al OMPI înregistrează aceste denumiri de origine.

57. Articolul 8 prevede că formalitățile necesare pentru asigurarea protecției denumirilor de origine pot fi îndeplinite, în fiecare dintre țările Uniunii speciale, în conformitate cu legislația națională.

58. Examinarea proiectului de acord revizuit, precum și cea a directivelor de negociere care figurează în anexa la decizia atacată arată că obiectul principal al acestuia este îmbunătățirea și modernizarea cadrului juridic al sistemului de la Lisabona, pentru a-l face mai atractiv pentru viitorii noi membri, menținând în același timp principiile și obiectivele Acordul de la Lisabona. În special, proiectul de acord revizuit urmărește să garanteze nivelul de protecție acordat denumirilor de origine prin Acordul de la Lisabona și să îl extindă la indicațiile geografice. Acest proiect își propune de asemenea să specifice și să clarifice regulile sistemului de la Lisabona în ceea ce privește solicitarea și valabilitatea înregistrărilor internaționale, aspectele materiale și procedurale privind protecția de care trebuie să

²³ A se vedea în special Avizul 2/15 (punctul 112 și jurisprudența citată).

²⁴ A se vedea în special Hotărârea din 22 octombrie 2013, Comisia/Consiliul (C-137/12, EU:C:2013:675, punctul 52 și jurisprudența citată).

beneficieze pe teritoriul fiecăreia dintre părțile contractante denumirile de origine și indicațiile geografice înregistrate, precum și refuzul efectelor înregistrării internaționale. În sfârșit, proiectul de acord revizuit prevede posibilitatea ca organizațiile interguvernamentale să participe la sistemul de la Lisabona.

59. Din aceste elemente rezultă că, având în vedere conținutul său, proiectul de acord revizuit urmărește în principal extinderea protecției acordate denumirilor de origine la indicațiile geografice și consolidarea sistemului de înregistrare internațională și de protecție reciprocă instituit prin Acordul de la Lisabona.

60. În acest sens, se poate realiza o paralelă cu anumite dispoziții ale acordului de liber schimb preconizat între Uniune și Republica Singapore, care a făcut obiectul Avizului 2/15. Astfel, acest acord conține angajamente privind proprietatea intelectuală, enunțate în capitolul 11 din respectivul acord. Mai precis, în materie de indicații geografice, acordul menționat conține următoarele dispoziții.

61. Articolul 11.17 alineatul (1) din acordul preconizat obligă fiecare parte să instituie „sisteme pentru înregistrarea și protecția indicațiilor geografice pe teritoriul său, pentru categoriile de vinuri, băuturi spirtoase, produse agricole și alimentare pe care le consideră necesare”. Aceste sisteme trebuie să includă anumite căi procedurale, descrise la alineatul (2) al articolului 11.17 menționat, care să permită în special să se ia în considerare interesele legitime ale terților. Alineatul (3) al aceluiași articol adaugă că indicațiile geografice protejate de fiecare parte vor fi înscrise pe o listă ținută de Comitetul pentru comerț instituit de acordul preconizat. Indicațiile geografice care figurează pe această listă vor trebui, în temeiul articolului 11.19 din acest acord, să fie protejate de fiecare parte în așa fel încât antreprenorii în cauză să poată să împiedice ca terții să inducă în eroare publicul sau să realizeze alte acte de concurență neloială²⁵.

62. În avizul său, Curtea subliniază că ansamblul dispozițiilor privind dreptul de autor și drepturile conexe, mărcile, indicațiile geografice, desenele sau modelele industriale, brevetele, datele de testare și soiurile de plante, care figurează în capitolul 11 din acordul preconizat, constituit dintr-o reamintire a obligațiilor internaționale multilaterale existente, pe de o parte, și din angajamente bilaterale, pe de altă parte, are în esență ca obiect, în conformitate cu prevederile articolului 11.1 alineatul 1 litera (b) din acest acord, să asigure antreprenorilor din Uniune și din Singapore „un nivel adecvat” de protecție a drepturilor lor de proprietate intelectuală²⁶.

63. Potrivit Curții, dispozițiile capitolului 11 din acordul menționat permit antreprenorilor din Uniune și din Singapore să beneficieze, pe teritoriul celeilalte părți, de standarde de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală care prezintă o anumită omogenitate și contribuie astfel la participarea în condiții de egalitate la liberul schimb de mărfuri și servicii dintre Uniune și Republica Singapore²⁷.

²⁵ A se vedea punctul 116 din Avizul 2/15.

²⁶ A se vedea punctul 121 din Avizul 2/15.

²⁷ A se vedea punctul 122 din Avizul 2/15. Curtea arată că „[a]cest lucru este valabil și în ceea ce privește articolele 11.36-11.47 din acordul preconizat, care obligă fiecare parte să prevadă anumite categorii de proceduri și de măsuri judiciare civile care să permită persoanelor interesate să invoce și să li se respecte drepturile de proprietate intelectuală” (punctul 123), precum și „în ceea ce privește articolele 11.48-11.50 din acord, care obligă fiecare parte să instituie metode de identificare de către autoritățile vamale a mărfurilor contrafăcute sau piratate și să prevadă posibilitatea titularilor de drepturi de proprietate intelectuală de a obține, în cazul unei suspiciuni de contrafacere sau de piraterie, suspendarea punerii în liberă circulație a acestor mărfuri” (punctul 124). Aceste dispoziții asigură, în primul caz, „o anumită omogenitate între nivelurile de protecție jurisdicțională de care dispun titularii de drepturi de proprietate intelectuală în Uniune și, respectiv, în Republica Singapore” (punctul 123) și, în al doilea caz, „o anumită omogenitate între instrumentele disponibile pentru a îi proteja pe titularii de drepturi de proprietate intelectuală împotriva intrării unor mărfuri contrafăcute sau piratate în Uniune și, respectiv, în Republica Singapore” (punctul 124).

64. În avizul său, Curtea deduce din aceste elemente, mai întâi, că dispozițiile capitolului 11 din acordul preconizat urmăresc în mod efectiv, astfel cum prevede articolul 11 alineatul (1) din acest acord, „facilitarea producției și a comercializării produselor inovatoare și creative și a furnizării serviciilor între părți” și „creșterea beneficiilor obținute prin comerț și investiții”²⁸.

65. Curtea deduce de asemenea din elementele menționate că acest capitol nu se înscrie nicidecum în cadrul armonizării legislațiilor statelor membre ale Uniunii, ci are ca obiect să reglementeze liberalizarea schimburilor dintre Uniune și Republica Singapore²⁹.

66. În sfârșit, Curtea subliniază că, în lumina locului esențial pe care îl ocupă drepturile de proprietate intelectuală în schimburile de mărfuri și de servicii în general și în combaterea comerțului ilicit în special, dispozițiile capitolului 11 din acordul preconizat sunt de natură să aibă efecte directe și imediate asupra schimburilor comerciale dintre Uniune și Republica Singapore³⁰.

67. În opinia Curții, în aplicarea criteriilor subliniate la punctele 36 și 112 din avizul său, reiese că capitolul 11 din acordul preconizat privește „aspecte comerciale ale proprietății intelectuale” în sensul articolului 207 alineatul (1) TFUE³¹. Astfel, capitolul 11 are în esență ca obiect facilitarea și reglementarea schimburilor dintre Uniune și Republica Singapore, iar dispozițiile sale sunt de natură să aibă efecte directe și imediate asupra acestora, în sensul jurisprudenței amintite la punctele 36 și 112 din același aviz. Curtea ajunge la concluzia potrivit căreia capitolul menționat ține de competența exclusivă a Uniunii în temeiul articolului 3 alineatul (1) litera (e) TFUE³².

68. Considerăm că raționamentul prezentat de Curte în Avizul 2/15 este aplicabil în mare măsură în prezenta acțiune.

69. Astfel, din normele cuprinse în proiectul de acord revizuit reiese că denumirile de origine și indicațiile geografice care au fost înregistrate la Biroul internațional de proprietate intelectuală al OMPI trebuie să fie protejate de către fiecare parte contractantă în așa fel încât antreprenorii în cauză să poată să împiedice ca terții să inducă în eroare publicul sau să realizeze alte acte de concurență neloială.

70. După cum subliniază în mod întemeiat Comisia și Parlamentul, examinarea conținutului proiectului de acord revizuit și a contextului în care se încadrează acesta arată că, deși lipsește preambulul care să îi expună în mod expres scopul, acest proiect de acord revizuit are drept obiect și efect ca denumirile de origine și indicațiile geografice ale fiecărei părți contractante să beneficieze de un sistem de înregistrare internațională care să le asigure protecția juridică, pe teritoriul tuturor celorlalte părți contractante, împotriva riscurilor de însușire sau de utilizare susceptibile să aducă atingere integrității lor și, prin urmare, să afecteze comercializarea acestora în străinătate. Procedând astfel, proiectul de acord revizuit este de natură să consolideze protecția exporturilor Uniunii către țările terțe, care, altfel, ar depinde de înregistrarea în fiecare țară în parte și, prin urmare, de garanții variabile.

71. Astfel, dispozițiile proiectului de acord revizuit permit antreprenorilor din fiecare dintre statele părți la Acordul de la Lisabona să beneficieze, pe teritoriul celorlalte părți, de standarde relativ omogene de protecție a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice. Aceste dispoziții contribuie astfel la participarea acestor antreprenori, în condiții de egalitate, la liberul schimb de mărfuri dintre

28 A se vedea punctul 125 din Avizul 2/15.

29 A se vedea punctul 126 din Avizul 2/15.

30 A se vedea punctul 127 din Avizul 2/15.

31 A se vedea punctul 128 din Avizul 2/15.

32 A se vedea punctul 130 din Avizul 2/15.

statele părți la Acordul de la Lisabona. Prin urmare, prin instituirea unui sistem internațional de protecție reciprocă a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice, proiectul de acord revizuit este de natură să influențeze în mod direct comerțul cu bunuri protejate printr-un astfel de drept de proprietate intelectuală³³.

72. În plus, dispozițiile menționate nu se înscriu nicidecum în cadrul armonizării legislațiilor statelor membre ale Uniunii.

73. Adăugăm că existența unui acord internațional precum Acordul de la Lisabona este indisociabilă de existența unor relații comerciale între statele părți la acest acord. Cu alte cuvinte, un astfel de acord nu s-ar justifica în absența unor schimburi comerciale între statele părți la respectivul acord.

74. Din elementele care precedă rezultă că, în lumina locului esențial pe care îl ocupă drepturile de proprietate intelectuală în schimburile de mărfuri și de servicii în general și în combaterea comerțului ilicit în special, dispozițiile proiectului de acord revizuit au în esență ca obiect facilitarea și reglementarea schimburilor comerciale dintre statele părți la Acordul de la Lisabona, și, prin urmare, sunt de natură să aibă efecte directe și imediate asupra acestor schimburi.

75. Faptul că, spre deosebire de proiectul de acord revizuit care face obiectul deciziei atacate, acordul preconizat de liber schimb dintre Uniune și Republica Singapore, care a făcut obiectul Avizului 2/15, este un acord al cărui obiect și finalitate constau în a „institui o zonă de liber schimb” și în a „liberaliza și a facilita comerțul și investițiile între părți”³⁴ nu se opune, în opinia noastră, posibilității ca raționamentul Curții în legătură cu dispozițiile acestui acord privind indicațiile geografice să fie aplicat, prin analogie, în cadrul prezentei acțiuni.

76. Astfel, pe de o parte, nu considerăm că, la punctele din raționamentul Curții pe care le-am menționat anterior, aceasta a acordat o importanță decisivă faptului că dispozițiile privind indicațiile geografice făceau parte dintr-un acord de liber schimb. Pe de altă parte, în orice caz, includerea în acest tip de acord a unor dispoziții al căror obiectiv este să asigure protecția reciprocă a indicațiilor geografice demonstrează, indiferent de natura sau denumirea unui acord internațional, existența, ca atare, a unei legături intrinseci între această protecție și dezvoltarea schimburilor comerciale internaționale.

77. Pe de altă parte, nu contestăm faptul că specificul proprietății intelectuale este încurajarea activității de creație, protejând know-how-ul. Mai exact, după cum explică în mod întemeiat Consiliul în observațiile sale, finalitatea indicațiilor geografice este păstrarea cunoștințelor tradiționale, a expresiilor culturale și a tehnicilor de fabricație specifice, precum și garantarea faptului că consumatorii primesc informații fiabile privind calitatea produselor în cauză.

78. Întrucât protecția unor astfel de drepturi de proprietate intelectuală se realizează prin intermediul unei revizuirii a unui acord internațional precum Acordul de la Lisabona, rațiunea de a fi a acestuia este strâns legată de existența unor relații comerciale între părțile contractante la un astfel de acord și de voința acestor părți de a dezvolta aceste relații.

³³ A se vedea în special prin analogie Hotărârea din 12 mai 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia și ERSa (C-347/03, EU:C:2005:285, punctul 81).

³⁴ A se vedea punctul 32 din Avizul 2/15.

79. Astfel, considerăm că, din punctul de vedere al fiecăreia dintre părțile contractante la Acordul de la Lisabona, instituirea unui sistem de protecție a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice este motivată în primul rând de voința de a exporta know-how, garantând că acesta nu va fi periclitat. Finalitatea principală a protecției obținute în temeiul unui acord internațional precum Acordul de la Lisabona și proiectul de acord revizuit este, prin urmare, dezvoltarea loială a schimburilor comerciale între părțile contractante, protejarea know-how-ului fiind o condiție pentru această dezvoltare, și nu un scop în sine.

80. În opinia noastră, Consiliul face o confuzie între obiectivul urmărit de normele de fond din dreptul Uniunii care reglementează acordarea denumirilor de origine și a indicațiilor geografice și obiectivul urmărit de sistemul internațional de protecție reciprocă a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice instituit prin proiectul de acord revizuit.

81. Acordarea unei indicații geografice unui produs, legată de originea și de modul de fabricație a acestuia, înseamnă recunoașterea calităților specifice ale produsului. Indicația geografică crește valoarea de piață a produselor cărora li s-a acordat și garantează faptul că aceste produse se disting de alte produse similare prin caracteristicile lor specifice. Aceste caracteristici conferă produselor un potențial ridicat pentru export. Instituirea unui sistem internațional de protecție reciprocă a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice presupune asigurarea faptului că produsele care beneficiază de acestea să poată fi comercializate pe plan internațional fără să existe îngrijorări cu privire la uzurparea reputației acestora. Prin garantarea faptului că schimburile comerciale internaționale nu aduc atingere mențiunilor de calitate, instituirea unui astfel de sistem este, prin urmare, de natură să promoveze schimburile de astfel de produse. În plus, această protecție este de natură să sporească renumele acestor produse și, prin urmare, să favorizeze cererea acestora din partea consumatorilor, precum și să încurajeze întreprinderile producătoare să le exporte către statele părți la Acordul de la Lisabona.

82. În această măsură, proiectul de acord revizuit poate fi, prin urmare, considerat ca având o legătură specifică cu schimburile comerciale internaționale prin aceea că este destinat în esență facilitării și reglementării schimburilor respective și are efecte directe și imediate asupra acestora.

83. În această privință, nu prezintă relevanță faptul că nici decizia atacată, nici proiectul de acord revizuit, nici Acordul de la Lisabona nu precizează în mod expres că sunt destinate să promoveze, să faciliteze sau să reglementeze schimburile comerciale internaționale. Absența unei astfel de precizări nu poate, astfel, să elimine existența unei legături specifice, demonstrată prin examinarea conținutului proiectului de acord revizuit și a contextului în care se încadrează acesta, între instituirea unui sistem internațional de protecție reciprocă a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice între părțile contractante la Acordul de la Lisabona, pe de o parte, și dezvoltarea schimburilor comerciale internaționale între aceleași părți contractante, pe de altă parte.

84. Spre deosebire de ceea ce sugerează temeiul juridic material care a stat la baza adoptării deciziei atacate, finalitatea instituirii unui sistem internațional de protecție reciprocă a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice în cadrul unui grup de state, precum cel care face obiectul deciziei atacate, nu este armonizarea legislațiilor statelor membre în vederea instituirii și a funcționării pieței interne, în conformitate cu prevederile articolului 114 alineatul (1) TFUE. Centrul de greutate se deplasează și devine relevant temeiul juridic care reglementează aspectele externe ale acțiunii Uniunii, și anume articolul 207 TFUE.

85. Pe de altă parte, este necesar să se precizeze că, pentru a decide că un acord internațional privește „aspecte comerciale ale proprietății intelectuale”, în sensul articolului 207 alineatul (1) TFUE, și că, prin urmare, ține de politica comercială a Uniunii, cadrul instituțional sub egida căruia se negociază respectivul acord nu ni pare a fi decisiv. În special, astfel cum reiese deja din jurisprudența

Curții³⁵, pentru ca un acord să se încadreze în această politică, nu se poate impune ca respectivul acord să fie negociat sub egida OMC sau, în general, într-un cadru instituțional determinat. Astfel, pe lângă acordurile comerciale bilaterale negociate de Uniune și acordurile multilaterale negociate în cadrul OMC sau în cadrul altor organizații internaționale, negocierea de către Uniune a „aspectelor comerciale ale proprietății intelectuale” în sensul articolului 207 alineatul (1) TFUE, precum cele referitoare la protecția denumirilor de origine și a indicațiilor geografice, se poate desfășura în cadrul OMPI.

86. Precizăm, în plus, că nu suntem de acord cu argumentul Consiliului potrivit căruia indicarea articolului 114 TFUE ca temei juridic material, chiar dacă eronată, ar fi un viciu pur formal care nu poate conduce la anularea deciziei atacate. Astfel, alegerea articolului 207 TFUE ca temei juridic al unui act al Uniunii implică consecințe procedurale specifice în cazul negocierii și al încheierii de acorduri cu una sau cu mai multe țări terțe sau organizații internaționale. Articolul 207 alineatul (3) TFUE precizează astfel că în această situație se aplică articolul 218 TFUE „sub rezerva dispozițiilor speciale” ale articolului 207 TFUE. Astfel, cu titlu de exemplu, negocierile trebuie, astfel cum prevedea, de altfel, în mod expres articolul 3 din recomandarea Comisiei, să fie desfășurate de aceasta din urmă în consultare cu comitetul special prevăzut la articolul 207 alineatul (3) TFUE. Existența în sine a unor astfel de dispoziții speciale, prin care se diferențiază procedura de negociere și de încheiere a acordurilor care țin de politica comercială comună de procedura care se aplică, în temeiul articolului 218 TFUE, în cazul altor tipuri de acorduri internaționale, face ca indicarea unui temei juridic corect, în speță articolul 207 TFUE, să fie esențială.

87. Din ansamblul considerațiilor de mai sus rezultă, în opinia noastră, că decizia atacată urmărește un obiectiv care prezintă o legătură specifică cu politica comercială comună, fapt care impunea, în scopul adoptării acesteia, recurgerea la temeiul juridic pe care îl constituie articolul 207 TFUE. Pe de altă parte, acest lucru înseamnă că, în aplicarea articolului 3 alineatul (1) litera (e) TFUE, decizia atacată se înscrie într-un domeniu care ține de competența exclusivă a Uniunii.

88. În opinia noastră, rezultă că primul aspect al primului motiv invocat de Comisie este întemeiat și că, în consecință, decizia atacată trebuie anulată. Astfel cum am menționat anterior, nu considerăm, prin urmare, că este necesară examinarea celui de al doilea aspect al primului motiv și a celui de al doilea motiv invocate de Comisie în susținerea acțiunii.

89. În ceea ce privește acest din urmă motiv, adăugăm că examinarea lui pare să fie, în orice caz, cu atât mai puțin necesară cu cât normele de procedură reținute de decizia atacată în vederea negocierii proiectului de acord revizuit trebuie să fie considerate viciate *ab initio*, întrucât această decizie nu a fost adoptată în temeiul articolului 207 TFUE și, prin urmare, nu respectă dispozițiile procedurale specifice prevăzute de acest articol.

90. În sfârșit, propunem Curții să mențină efectele deciziei atacate până la intrarea în vigoare a unui nou act al Uniunii destinat să o înlocuiască.

V. Cu privire la cheltuielile de judecată

91. Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată, iar acesta a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată.

³⁵ A se vedea Hotărârea din 12 mai 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia și ERS (C-347/03, EU:C:2005:285), și Hotărârea din 22 octombrie 2013, Comisia/Consiliul (C-137/12, EU:C:2013:675).

92. Potrivit articolului 140 alineatul (1) din acest regulament, Republica Cehă, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Republica Italiană, Ungaria, Regatul Țărilor de Jos, Republica Austria, Republica Portugheză, Republica Slovacă, Regatul Unit, precum și Parlamentul suportă propriile cheltuieli de judecată.

VI. Concluzie

93. Având în vedere ansamblul elementelor precedente, propunem Curții să se pronunțe după cum urmează:

- 1) Anulează decizia Consiliului Uniunii Europene din 7 mai 2015 de autorizare a începerii negocierilor referitoare la un Acord de la Lisabona privind denumirile de origine și indicațiile geografice revizuit, în măsura în care se referă la domenii care țin de competența Uniunii Europene.
- 2) Efectele acestei decizii se mențin până la intrarea în vigoare a unui nou act al Uniunii destinat să o înlocuiască.
- 3) Consiliul este obligat la plata cheltuielilor de judecată.
- 4) Republica Cehă, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Republica Italiană, Ungaria, Regatul Țărilor de Jos, Republica Austria, Republica Portugheză, Republica Slovacă, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, precum și Parlamentul European suportă propriile cheltuieli de judecată.